

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Valtiovarainministerio

Lausunto

1/3

14.9.2017

TEM/1673/03.01.08/2017

PL 28

00023 Valtioneuvosto

valtiovarainministerio@vm.fi

VM099:00/2017

LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI KIINTEISTÖVERONLAIN MUUTTAMISESTA

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kiinteistöverolain muuttamisesta.

Eduskunnassa käsiteltävänä oleva HE 96/2017 vp

Eduskunnassa on käsiteltävänä kiinteistöverolain 14 §:n muuttamista koskeva esitys (HE 96/2017 vp), jonka mukaan tuulivoimapuistoon kuuluvia yksittäisiä voimaloita käsiteltäisiin yhtenä voimalaitoksena siten, että niiden teho laskettaisiin yhteen. Yksittäisiä voimaloita ei enää käsiteltäisi kiinteistöverolain tarkoittamina pienvoimalaitoksina. Työ- ja elinkeinoministeriö on antanut esityksestä lausunnon valtiovarainministeriölle (TEM/1306/318/2017, päivätty 15.8.2017) ja eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle (TEM/1306/318/2017, päivätty 5.9.2017). Lausunnoissa on kuvattu hallituksen energia- ja ilmastopoliittisia tavoitteita sekä kyseessä olevan hallituksen esityksen vaikutuksia erityisesti tuulivoiman tuotantoon.

Lausunnolla olevan hallituksen esitysluonnoksen vaikutukset energia-alalle

Kiinteistöverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että yleinen ja muiden kuin vakituisten asuntojen kiinteistöveroprosentti muuttuisi välille 1,03-2,00 %, vakituisten asuntojen prosentti välille 0,45-1,00 % ja voimalaitosrakennusten ja -rakennelmien enimmäismäärä 3,5 %:iin. Korotuksilla kerättäisiin vuonna 2018 kiinteistöveron tuottoja 50 milj. euroa lisää.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Vaikutus sähköntuotannon kannattavuuteen

Voimalaitosrakennusten ja -rakennelmien kiinteistöveron enimmäismäärän korotus 3,1 %:sta 3,5 %:iin heikentäisi voimayhtiöiden kannattavuutta tilanteessa, jossa tukkusähkön markkinahinnat ovat ennätysellisen alhaalla ja yhtiöiden kannattavuus on heikko. Korotus vaikuttaisi erityisesti päästöttömän vesi-, ydin- ja tuulivoiman tuottajiin, koska kyseisten tuotantomuotojen voimalaitosrakennusten ja -rakennelmien arvo on korkea. Hallituksen esitysluonnoksessa onkin todettu, että 36 % korotuksen kokonaistuotosta tulisi Eurajoelta ja Loviisasta ja että voimalaitosten korkeampaa veroprosenttia sovelletaan tyypillisesti vesistöjen äärellä sijaitsevilla voimalaitoskunnissa. Tuulivoimapuistojen osalta kiinteistöveroprosentin korotus vahvistaisi edelleen niitä vaikutuksia, joita työ- ja elinkeinoministeriö on tuonut esille lausunnossaan valtiovarainministeriölle (TEM/1306/318/2017) eduskunnassa käsiteltävänä olevasta hallituksen esityksestä kiinteistöverolain 14 §:n muuttamisesta.

Ruotsin parlamentaarinen energiakomissio julkaisi mietintönsä 9.1.2017 (SOU 2017:2). Energiakomissio linjasi ydinvoiman ja vesivoiman verotuksesta, että ydinvoiman tehoon perustuvasta verosta luovutaan ja vesivoiman kiinteistöveroa alennetaan 0,5 %:iin. Muutokset toteutetaan portaittain ydinvoiman osalta kahden ja tuulivoiman osalta neljän vuoden aikana. Ruotsissa muutosten perustana on ollut sähköntuotannon heikko kannattavuus.

Vaikutus sähköntuotannon investointeihin

Voimayhtiöiden kiinteistöverorasituksen kasvu ja siitä johtuva toiminnan katteiden pieneneminen vaikuttaisi yhtiöiden yleiseen kykyyn investoida markkinaehtoisesti sähköntuotantoon. Se heikentäisi erityisesti mahdollisuuksia markkinaehtoisin vesivoiman tehonkorotusinvestointeihin. Tuulivoiman osalta korotus hidastaisi investointien markkinaehtoista kasvua ja kasvattaisi valtion kustannuksia valmisteilla olevassa kilpailutukseen perustuvassa tuotantotukijärjestelmässä.

Vaikutus sähkön hintaan

Työ- ja elinkeinoministeriö yhtyy hallituksen esitysluonnoksessa esitettyyn näkemykseen, että voimayhtiöt eivät voi siirtää kiinteistöveron korotusta sähkön hintaan, koska sähkön hinta määräytyy pohjoismaisilla ja eurooppalaisilla sähkömarkkinoilla.

Sähköä omakustannushintaan omistajilleen ns. Mankala-periaatteella tuottavien yritysten kustannukset kuitenkin nousisivat, jonka vuoksi osakkaina olevien sähkön loppukäyttäjien, esimerkiksi teollisuusyritysten, sähkön hinta nousisi. Mankala-periaate on laajalti käytössä nimenomaisesti vesi-, ydin- ja tuulivoiman tuotannossa, joissa voimalaitosrakennusten ja -rakennelmien kiinteistöveron enimmäismäärän korotuksella on suurin vaikutus.

Kiinteistöverolakia koskevan hallituksen esityksen valmistelusta

Kuten edellä ilmenee, on kiinteistöveropäätöksillä merkittäviä vaikutuksia energiatoimialaan samoin kuin energia- ja ilmastopolitiikan toimeenpanoon. Kaavailtuja kiinteistöverolain muutoksia ei valitettavasti saatettu valmisteluvaiheessa ajoissa ja kokonaisuudessaan energiapolitiikasta vastaavan ministeriön tietoon ja yhteiseen harkintaan, vaan ne tulivat ilmi poliittisen tason keskusteluissa. Työ- ja elinkeinoministeriö toivoo ja edellyttää, että näitä asioita valmistellaan jatkossa tiiviissä yhteistyössä ministeriöiden kesken, kuten muun muassa polttoaineverotuksen osalta on ollutkin käytäntö.

Riku Huttunen
Osastopäällikkö, ylijohdaja

Petteri Kuuva
Teollisuusneuvos

JAKELU

Valtiovarainministeriö, valtiovarainministerio@vm.fi.